



LUOTTAMUSHENKILÖIDEN SIDONNAISUUDET

Uuden kuntalain 10 luvun 84 §:n mukaan kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää.

Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtäväänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei sallassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

MISTÄ SIDONNAISUUKSISTA ON ILMOITETTAVA (kuntalain 84 §, 1 mom.)

Johtotehtävät ja luottamustoimet elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä.

Mitä tarkoitetaan:

Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaa. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat yrityksen tai muun yhteisön johtotehtävät eli ainakin toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tehtävät.

Luottamustoimilla taas tarkoitetaan yhteisön tai yrityksen toimielinten jäsenyyttä eli keskeisemmin yrityksen hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyyttä, mutta myös muiden toimielinten jäsenyyksiä.



Merkittävä varallisuus.

Mitä tarkoitetaan:

Myös merkittävä varallisuus kuuluu ilmoitettaviin sidonnaisuuksiin. Esimerkiksi kiinteistön tai yrityksen osakkeiden omistukset voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Muut sidonnaisuudet

Mitä tarkoitetaan:

Muilla sidonnaisuuksilla, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa, tarkoitetaan esimerkiksi toimintaa yhdistyksissä ja muissa yhteisöissä. Tällaiset tiedot ovat yhdistyslain 47.2 §:n ja säätiölain 1:6 §:n mukaan julkisia. Näillä tiedoilla voi olla merkitystä, koska kunnissa käsitellään muun muassa aatteellisten yhteisöjen toiminta-avustuksia.

Ilmoitusvelvollisuus koskee niitä tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Sidonnaisuusilmoitus koskee vain sellaisia jäsenyyksiä tai omistuksia, joita asianomaisella luottamushenkilöllä ja viranhaltijalla itsellään on. Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisten henkilöiden sidonnaisuuksia, vaikka niilläkin on merkitystä esimerkiksi esteellisyyden arvioinnissa.

ILMOITUSVELVOLLISET (kuntalain 84 §, 2 mom.)

Luottamushenkilöistä ilmoitusvelvollisia ovat:

- kunnanhallituksen jäsenet
- valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat
- lautakunnan (valiokunnan) puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat
- pormestari ja apulaispormestari
- maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenet.

Viranhaltijoista ilmoitusvelvollisia ovat:

- kunnanjohtaja
- kunnanhallituksen tai lautakunnan (valiokunnan esittelijät).



ILMOITUKSEN TEKEMINEN (kuntalain 84 §, 2-3 mom.)

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka myös valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoituksen valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunnalle säädetty uusi tehtävä todetaan myös 121 §:ssä. Jokainen ilmoitusvelvollinen on itse vastuussa sidonnaisuusilmoituksen tekemisestä, mutta tarkastuslautakunta voi valvovana viranomaisena kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu luottamustoimeen tai tehtäväänsä. Henkilön on viipymättä ilmoitettava sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset. Tarkoituksenmukaista voi olla, että hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset siitä, milloin ja miten ilmoitukset saatetaan valtuuston tiedoksi. Riittävää voi esimerkiksi olla, että sidonnaisuusmuutoksista ilmoitetaan valtuustolle kerran vuodessa. Olennaista on, että 84 §:n 4 momentissa tarkoitettu sidonnaisuusrekisteri on ajantasainen. Sidonnaisuusilmoitus ei korvaa luottamushenkilön velvollisuutta esittää toimielimen pyynnöstä 70.2 ja 97.2 §:ssä tarkoitettuja selvityksiä vaalikelpoisuuden ja esteellisyyden arvioimiseksi tarpeellisista seikoista.

SIDONNAISUUSREKISTERI (kuntalain 84 §, 4 mom.)

Vaikka ilmoitus saatetaan erikseen valtuuston tiedoksi, avoimuuden kannalta on tärkeää, että tiedot sidonnaisuuksista julkistetaan yleisessä tietoverkossa. Kunnan on pidettävä tietoista sidonnaisuusrekisteriä, joka on henkilötietolaissa tarkoitettu henkilörekisteri. Henkilötietolaissa säädetään monista rekisterinpitäjälle kuuluvista velvollisuuksista. Olennaista on, että rekisterin tiedot ovat ajan tasalla ja että luottamustoimen ja tehtävän päättyessä tiedot poistetaan rekisteristä ja tietoverkosta.

Sidonnaisuusilmoitukset tulee toimittaa tarkastuslautakunnalle 08.09.2017 mennessä.

Kajaanissa, 30.08.2017

VEIJO HOLAPPA

Veijo Holappa
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Paula Halonen
hallinto- ja talouspäällikkö

LIITE: Luottamushenkilöiden sidonnaisuudet 2017 –lomake.